

1 ÇOCUĞUN TANIMI	2 AYRIMCILIĞA HAYIR	3 ÇOCUĞUN ÜSTÜN YARARI	4 HAKLARI GERÇEKLEŞTİRMEK	5 ÇOCUKLAR GELİŞİRKEN AİLENİN REHBERLİĞİ	6 YAŞAM, HAYATTA KALMA VE GELİŞİM	7 İSİM VE UYRUK
8 KİMLİK	9 EBEVEYNLERLE BİRLİKTELİK	10 BAŞKA ÜLKEDEKİ EBEVEYNLERLE GÖRÜŞME	11 KAÇIRILMADAN KORUNMA	12 ÇOCUKLARIN GÖRÜŞLERİNE SAYGI	13 DÜŞÜNCELERİN ÖZGÜR PAYLAŞIMI	14 FİKİR VE DİN ÖZGÜRLÜĞÜ
15 GRUP KURMA YA DA KATILMA	16 MAHREMİYETİN KORUNMASI	17 BİLGİYE ERİŞİM	18 EBEVEYNLERİN SORUMLULUĞU	19 ŞİDDETEN KORUNMA	20 AİLESİ OLMAYAN ÇOCUKLAR	21 EVLAT EDİNİLMİŞ ÇOCUKLAR
22 MÜLTECİ ÇOCUKLAR	23 ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR	24 SAĞLIK, SU, GIDA, ÇEVRE	25 YERLEŞTİRİLEN ÇOCUĞUN TAKİBİ	26 SOSYAL VE EKONOMİK YARDIM	27 YİYECEK, GİYECEK, GÜVENLİ BİR EV	28 EĞİTİME ERİŞİM
29 EĞİTİMİN AMAÇLARI	30 AZINLIK KÜLTÜRÜ, DİL VE DİN	31 DİNLENME, OYUN, KÜLTÜR, SANAT	32 KÖTÜ ÇALIŞMADAN KORUNMA	33 ZARARLI MADDELERDEN KORUNMA	34 CİNSEL İSTİSMARDAN KORUNMA	35 İNSAN TİCARETİNDEN KORUNMA
36 SÖMÜRÜDEN KORUNMA	37 TUTUKLU ÇOCUKLAR	38 SAVAŞTA KORUNMA	39 KURTARILMA VE YENİDEN ENTEGRASYON	40 YASAYI ÇİĞNEYEN ÇOCUKLAR	41 ÇOCUKLAR İÇİN EN İYİ YASA UYGULANIR	42 HERKES ÇOCUK HAKLARINI BİLMELİDİR

43-54

SÖZLEŞME NASIL ÇALIŞIR

ÇOCUK HAKLARINA DAİR SÖZLEŞME

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARINA DAİR SÖZLEŞME – ÇOCUKLARIN VERSİYONU

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme, çocuk haklarını koruma sözü veren ülkeler tarafından imzalanan önemli bir anlaşmadır.

Çocuk Haklarına dair Sözleşme, çocukların kim olduğunu, tüm haklarını ve devletlerin sorumluluklarını açıklamaktadır. Tüm haklar birbirine bağlıdır, hepsi eşit derecede önemlidir ve çocuklardan alınamaz.

Bu metin Çocuk Hakları Komitesi tarafından desteklenmektedir.

18 yaş altındaki herkes çocuktur.

Bütün çocuklar tüm bu haklara sahiptir; kim olduğuna, nerede yaşadığına, hangi dili konuştuğuna, hangi dine mensup olduğuna, ne düşündüğüne, neye benzediğine, kız ya da erkek, engeli olan, olmayan, zengin, yoksul olmasına bakılmaksızın, ebeveynleri veya ailesi kim olursa olsun veya aileleri neye inanıyor ya da ne yapıyor olursa olsun. Hiçbir çocuğa, hiçbir nedenle haksız muamele yapılmamalıdır.

Yetişkinler karar verirken, kararlarının çocukları nasıl etkileyeceğini düşünmelidirler. Tüm yetişkinler çocuklar için en iyisini yapmalıdır. Devletler, ihtiyaç duyulduğunda çocukların ebeveynleri veya başkaları tarafından korunduğundan ve bakıldığından emin olmalıdır. Devletler, çocuklara bakmaktan sorumlu kişilerin ve yerlerin iyi bir iş çıkardığından emin olmalıdır.

Devletler ülkelerindeki her çocuğun bu sözleşmedeki tüm haklardan yararlanabilmesi için gereken her şeyi yapmalıdır.

Devletler, ailelerin ve toplulukların çocuklarına, büyüdükçe haklarını en iyi şekilde kullanmayı öğrenmelerini sağlamak üzere rehberlik etmelerine izin vermelidir. Çocuklar büyüdükçe rehberliğe daha az ihtiyaçları olacaktır.

Her çocuğun yaşama hakkı vardır. Devletler, çocukların hayatta kalmasını ve gelişmesini mümkün olan en iyi şekilde sağlamalıdır.

Çocuklar doğduklarında kayıt altına alınmalı ve devlet tarafından tanınan resmi bir isim verilmelidir. Çocukların (bir ülkeye ait) bir uyruğu olmalıdır. Çocuklar mümkün olduğunca ebeveynlerini tanımalı ve onlar tarafından bakılmalıdır.

Çocukların kendi kimliklerine sahip olmak hakları vardır – Kim olduklarına dair isimlerini, uyruklarını ve aile ilişkilerini içeren resmi bir kayıt. Kimse bunu onlardan almamalıdır, ancak bu olursa, devletler çocuklara kimliklerini çabucak geri almaları için yardım etmelidir.

Çocuklar, kendilerine düzgün bakıldığı sürece ebeveynlerinden ayrılmamalıdır – ebeveynin çocuğa zarar verdiği ya da ona bakamadığı durumlar dışında. Ebeveynleri ile yaşamayan çocuklar, çocuğa zararı olmadıkça her iki ebeveyn ile iletişim halinde kalmalıdır.

Bir çocuk ebeveynlerinden farklı bir ülkede yaşıyorsa, devletler birlikte olabilmeleri ve iletişimi için çocuğun ve ebeveynlerin seyahat etmesine izin vermelidir.

Devletler, çocukların yasaya aykırı şekilde ülke dışında çıkarılmasına engel olmalıdır - örneğin çocuğun kaçırılması ya da bir ebeveynin izni olmadan diğerinin çocuğu yurtdışına götürmesi engellenmelidir.

Çocukların onları etkileyecek konularda görüşlerini özgürce bildirme hakkı vardır. Yetişkinler onları dinlemeli ve ciddiye almalıdır.

Çocuklar, başkalarına zarar vermediği sürece öğrendiklerini, düşündükleri ve hissettiklerini, konuşarak, çizerek, yazarak ya da başka bir yol ile serbestçe paylaşabileme hakkına sahiptir.

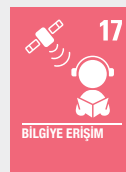
Çocuklar kendi düşüncelerini, görüşlerini ve dinlerini seçebilirler. Ancak bu diğer insanlara zarar vermemelidir. Çocuklar büyürken ebeveynleri onlara bu hakkı daha iyi kullanmaları için rehberlik edebilirler.

Çocuklar, başkalarına zarar vermediği sürece, gruplara, katılabilir, grup kurabilir ve başkaları ile tanışabilirler.

Her çocuğun mahremiyet hakkı vardır. Kanun çocukların mahremiyetini, ailesini, evini, iletişimini ve itibarını herhangi bir saldırıdan korumalıdır.

Çocukların internet, radyo, televizyon, gazete, kitaplar ve diğer kaynaklardan bilgi alma hakkı vardır. Yetişkinler çocukların aldığı bilgilerin zararlı olmadığından emin olmalıdır. Devletler medyayı, birçok kaynaktan, çocukların anlayabileceği dillerde paylaşım yapmaya teşvik etmelidir.

Ebeveynler, çocuk yetiştirmekte sorumlu başlıca kişilerdir. Çocuğun kendi ebeveyni olmadığında "veli" olarak başka bir yetişkin bu sorumluluğu alacaktır. Ebeveyn ve veliler her zaman çocuk için neyin daha iyi olduğunu değerlendirmeli ve her ikisi de çocuğu yetiştirmekten sorumlu olmalıdır.

Devletler çocukları şiddetten, tacizden ve onlara bakan kişiler tarafından ihmal edilmekten korumalıdır.

Kendi ailesi tarafından bakılmayan her çocuğun, dinine, kültürüne, diline ve hayatının diğer yönlerine saygı duyan kişiler tarafından düzgün bir şekilde bakılma hakkı vardır.

Çocuklar evlat edinildiğinde en önemli şey, onlar için en iyi olanı yapmaktır. Bir çocuğa kendi ülkesinde örneğin başka bir aileyle yaşarken gerektiği gibi bakılmıyorsa, o zaman başka bir ülkede evlat edinilebilir.

22 Kendi ülkelerinden başka bir ülkeye (orada kalmaları güvenli olmadığında) mülteci olarak göç eden çocuklar yardım, koruma almalı ve ülkede doğan çocuklarla aynı haklara sahip olmalıdır.

23 Engeli olan her çocuk, toplumda mümkün olan en iyi şekilde yaşamalıdır. Devletler, engeli olan çocukların bağımsız yaşamaları ve topluma aktif olarak katılmalarını önündeki engellerin hepsini kaldırmalıdır.

24 Çocukların, mümkün olan en iyi sağlık bakımına, içme suyuna, sağlıklı beslenmeye ve yaşamak için temiz ve güvenli bir ortama hakları vardır. Tüm yetişkinler ve çocuklar nasıl sağlıklı ve güvende olacakları konusunda bilgi sahibi olmalıdır.

25 Bakımı, korunması veya sağlığı için evden uzakta bir yerde yerleştirilen her çocuk, bulunduğu yerin, onun için en iyi yer olup olmadığına, her şeyin yolunda gidip gitmediğine dair düzenli olarak takip edilmelidir.

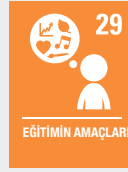
26 Devletler, yoksul ailelerin çocuklarına yardım etmek için para veya başka destek sağlamalıdır.

27 Çocukların mümkün olan en iyi şekilde gelişebilmeleri için yiyecek, giyecek ve güvenli bir yaşama yeri hakları vardır. Devlet yoksul ailelere ve çocuklara yardım etmelidir.

28 Her çocuğun eğitim alma hakkı vardır. İlköğretim ücretsiz olmalıdır. Orta ve yüksek öğrenime her çocuk ulaşabilmelidir. Çocuklar mümkün olan en yüksek seviyede eğitim almaya teşvik edilmelidir. Okullardaki disiplin, çocuk haklarına saygı göstermeli ve asla şiddet kullanılmamalıdır.

29 Çocukların eğitimi onların kişiliklerini, yeteneklerini ve yeteneklerini tam olarak geliştirmelerine yardımcı olmalıdır. Onlara kendi haklarını anlamayı ve diğer insanların haklarına, kültürlerine ve farklılıklarına saygı göstermeyi öğretmelidir. Huzur içinde yaşamalarına ve çevreyi korumalarına yardımcı olmalıdır.

30 Çocuklar, yaşadıkları ülkedeki çoğu insan tarafından paylaşılmıyorsa bile, kendi dili, kültürü ve diniyle yaşama hakkına sahiptir.

31 Her çocuğun dinlenme, rahatlatma, oyun oynama, kültürel etkinliklere ve yaratıcı faaliyetlere katılma hakkı vardır.

32 Çocuklar, eğitim, sağlık ve gelişimleri açısından tehlikeli ve kötü olabilecek işlerden korunma hakkına sahiptir. Eğer çocuklar çalışacaklarsa güvende olma ve adil ödeme alma hakkı vardır.

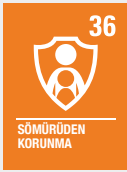
33 Devletler çocukları zararlı maddeleri almaktan, yapmaktan ve taşımaktan korumalıdır.

34 Devletler, çocukları para için seks yapmaya zorlayanlardan ve çocukların cinsel resimlerini, filmlerini yapan kişiler de dahil olmak üzere her türlü cinsel istismardan korumalıdır.

35 Devletler çocukların kaçırılmamasını, satılmamasını veya başka ülke veya yerlere sömürü amacıyla götürülmemesini sağlamalıdır.

36 Çocuklar bu sözleşmede özellikle belirtilmiş olmasa bile, diğer sömürü (onlardan yararlanılma) türlerinden korunma hakkına sahiptir.

37 Yasayı çiğnemekle suçlanan çocuklar öldürülmemeli, zalimce muamele edilmemeli, sonsuza kadar hapse atılmamalı veya yetişkinlerle birlikte hapse atılmamalıdır. Hapishane her zaman en son seçenek olmalı ve sadece mümkün olan en kısa süre için olmalıdır. Cezaevindeki çocuklar hukuki yardım almalı ve aileleri ile iletişim halinde kalabilmelidir.

38 Çocukların savaş sırasında korunma hakları vardır. 15 yaşın altındaki hiçbir çocuk orduya ya da savaşa katılamaz.

39 Çocuklar, zarar görürse, ihmal edilirse, kötü muamele görürse veya savaştan etkilenirlerse yardım alma hakkına sahiptir. Böylece sağlık haklarını ve öz saygılarını geri almış olurlar.

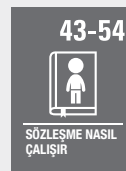
40 Yasayı çiğnemekle suçlanan çocukların hukuki yardım alma ve adil muamele görme hakları vardır. Bu çocukların toplumlarının iyi üyeleri olmalarına yardımcı olacak birçok çözüm bulunmalıdır. Cezaevi en son seçenek olmalıdır.

41 Bir ülkenin yasaları, çocuk haklarını bu sözleşmeden daha iyi koruyorsa, o zaman bu yasalar kullanılmalıdır.

42 Devletler, çocuklara ve yetişkinlere, herkesin çocuk haklarını bilmesi için bu sözleşmeyi aktif olarak anlatmalıdır.

43-54 Bu maddeler devletlerin, Çocuk Hakları Komitesi ve UNICEF'i de içeren Birleşmiş Milletlerin, ve tüm kuruluşların çocukların haklarına sahip olmaları için nasıl çalıştıklarını açıklar.